

hij zijne opvoeding in de *Fundatie van Renswoude*. Op zeventienjarigen leeftijd werd hij, wegens zijn' uitstekenden aanleg voor de wiskundige wetenschappen, als Landmeter door het Departementaal Bestuur van *Utrecht* aangesteld; en nadat hij achtereenvolgens in verschillende betrekkingen als Ingenieur werkzaam geweest was, zag hij zich in 1829 in de betrekking, welke hij tot zijn' dood toe met onvermoeiden ijver en nauwgezetheid vervuld heeft, aangesteld. Welke diensten hij als Inspecteur den Lande bewezen heeft, staat mij niet te vermelden. Van zijn' wetenschappelijken arbeid verdient vooral de Verhandeling genoemd te worden, welke hij, ter beantwoording der vraag over een ontwerp, *om het IJ bij Pampus, door een' dijk van sluisen voorzien, af te dammen*, bij de Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen te *Haarlem*, heeft ingediend. Zijne Verhandeling werd, even als die van den Administrateur van 's Rijks Waterstaat, A. T. GOUDRIAAN, de uitgeloopte onderscheiding waardig gekeurd; zoodat in de Algemeene Vergadering dier Maatschappij (gehouden den 8^{den} Julij 1823) daaraan de Gouden Eerprijs en de door Z. M. den Koning bepaalde premie van vijf en twintig honderd gouden werden toegevoegd. In zijne betrekking tot het Instituut mogten wij slechts schaars het voordeel hebben, de vruchten van den arbeid zijns geestes te ontvangen. Waar intusschen zijne inlichtingen, zijn raad en hulp door de Klasse gevraagd werden, was hij steeds bereid die te verleen, waarvan enkele door hem ingeleverde rapporten kunnen getuigen.

Onder de Correspondenten had de Eerste Klasse het verlies te betreuren van T. G. BARON VAN LUNDEN van Hemmen, die op den 19^{den} April 1845, dus weinige dagen na de laatstgehoudene Openbare Vergadering der Klasse, in vier-en-tachtigjarigen ouderdom overleed. De diensten, die hij den Staat en der Maatschappij, zoowel in verschillende ambten, als in zijne betrekking tot onderscheidene Maatschappelijke Inrigtingen bewezen heeft, verzekeren zijnen naam eene dankbare herinnering. Hoe hij zijnen wetenschappelijken arbeid aan de belangen van den Staat en van de Maatschappij ten nauwste wist aan te sluiten, toonde hij in zijne

Verhandeling over de Droogmaking van het Haarlemmer Meer, in het jaar 1821 uitgegeven, terwijl zijne wederlegging op een geschrift, getiteld: *Vrije gedachten van een' Ingeland van Rijnland*, nog in hetzelfde jaar uitgegeven, van de grondige kennis zijner beschouwing en den ijver waarmede hij die zaak behartigde, een schitterend bewijs levert.

Wij hebben U de slagen vermeld, die het Instituut getroffen hebben door den dood van Landgenooten, welke aan deze Inrigting verbonden waren. Onder de geleerden, die wij als Buitenlandsche Geassocieerden met regmatigen trots mogen noemen, schitterde tot vóór korten tijd de onsterfelijke FRIEDRICH WILHELM BESSEL, Hoogleeraar aan de Universiteit te *Koningsbergen*. Den genialen sterrekundige, die naast NEWTON en LAPLACE, onder de eerste mannen van zijn vak genoemd mag worden, — BESSEL, den roem en het sieraad zijner wetenschap in onze eeuw, eene hulde toe te brengen, zijner waardig, dit zoude ik te vergeefs beproeven. Waar bewondering en hooge vereering hem door alle deskundigen als om strijd toegedeeld worden, daar zoude het aanmatiging zijn, hem te prijzen, en zijnen naam te verheffen, alsof hij die verheffing behoefde.

De dood van BESSEL op den 17^{den} Maart van het vorige jaar, is eene gebeurtenis in de wetenschap, welke alom rouw en verslagenheid verspreid heeft. Wat had de wetenschap nog mogen verwachten van den man, die op drie-en-zestigjarigen leeftijd nog met zooveel liefde en ijver voor haar bezielde was. Landgenooten en vreemdelingen, mannen die hun leven aan het vak der Sterrekunde gewijd hebben, en zij, die slechts van verre op de vordering, welke deze wetenschap in onze eeuw gemaakt heeft, het oog vestigen, gevoelen het wat de mare beduidt: BESSEL is niet meer!

Terwijl ik mij gedrongen gevoel, U slechts van uit de verte op zijne uitstekende verdiensten te wijzen, mag ik intusschen niet nalaten, U te doen opmerken, hoe zich bij hem bewaarheid heeft, »dat het genie zich zelf ontwikkelt.» Ziet den vijftienjarigen jongeling, die van *Minden*, zijne geboorteplaats, naar *Bremen* vertrokken is, waar hij als bediende in een der